

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор В'ячеслав ТРУБА

2023 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ
З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

для абітурієнтів, які у 2023 році вступають на навчання
до

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
для отримання ступеня вищої освіти «МАГІСТР»,
за спеціальністю 035 Філологія,
спеціалізація 0.35.041 «Філологія. Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська».
Переклад з англійської мови та другої іноземної українською

Затверджено рішенням
Вченої ради факультету
романо-германської
філології від 16
березня 2023 року,
протокол № 7

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове вступне випробування до магістратури за спеціальністю «Переклад» передбачає перевірку й оцінку мовної, мовознавчої та перекладацької компетенції вступників. Випробування спрямоване на встановлення рівня знань пошукувачів з перекладознавчих дисциплін, лінгвокраїнознавства, порівняльної граматики та стилістики, а також лексикології та історії основної іноземної мови. Результати такого випробування визначають готовність до майбутньої перекладацької та аналітично-дослідницької діяльності здобувачів другого (магістерського) освітнього рівня.

2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК ВСТУПНИКІВ

Особи, які проходять фахове вступне випробування з перекладу, повинні володіти комплексом знань, умінь і навичок, необхідних для навчання за обраним напрямом та проведення магістерського дослідження.

Головною вимогою до рівня знань вступників є володіння сучасним інструментарієм для здійснення передперекладацького та перекладацького аналізу, власне перекладу та післяперекладацького редагування тексту. Передбачається, що вступники мають сформовані навички аналізу текстів різних жанрів для адекватного сприйняття інформації, вірного тлумачення мовних одиниць та їхньої точної передачі мовою перекладу.

Під час складання фахового випробування з перекладознавства вступники повинні продемонструвати наявність компетенцій, що формуються в межах базових дисциплін, які вивчаються студентами освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», зокрема, вступу до професійної діяльності, теорії та практики перекладу, редагування перекладу, порівняльної стилістики та граматики, тощо.

3. СТРУКТУРА, ЗМІСТ ІСПИТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фахове вступне випробування складено у форматі тесту, що містить 50 питань, до кожного з яких пропонується чотири варіанти відповіді. Список теоретичних питань, на основі яких складено тест, подано в Розділі 4 цієї Програми.

Під час виконання завдання вступнику не дозволяється користуватися додатковими джерелами інформації. Термін проходження фахового вступного випробування складає 60 хвилин.

Кожне з 50 запропонованих питань оцінюється в 2 бали. Таким чином, максимальний бал за вступне випробування складає 100 балів; мінімальний прохідний бал – 60.

4. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ

Вступ до професійної діяльності

1. Професійна етика перекладача. Професійні компетентності та цінності.
2. Етапи перекладу Біблії в аспекті еволюції теорії та практики перекладу.
3. Буквалізм у перекладі: типи помилок та шляхи подолання.
4. Лінгвокультура та переклад.

Вступ до перекладознавства

5. Переклад як об'єкт лінгвістичного дослідження.
6. Перекладознавство та суміжні науки.
7. Предмет, завдання та методи теорії перекладу.
8. Еквівалентний та адекватний переклад.

Практика перекладу:

9. Передперекладацький та перекладацький аналіз.
10. Постперекладацьке редагування як необхідна складова процесу письмового перекладу.
11. Процес письмового перекладу: проблеми та види відповідностей.
12. Лексичні, граматичні, лексико-граматичні та комплексні перекладацькі трансформації.
13. Переклад українських віддієслівних іменників та безприменникового генітиву.
14. Проблематика перекладу власних назв.
15. Особливості перекладу неологізмів.
16. Передача емфаз при перекладі з англійської мови.
17. Проблеми перекладу фразеологічних одиниць.
18. Переклад англійських препозитивних атрибутивних словосполучень.

19. Переклад англійського підмета.
20. Жанрово-стильова домінанта перекладу.
21. Особливості перекладу текстів різних стилів (офіційно-ділового, наукового, газетно-публіцистичного).
22. Проблематика перекладу термінів.
23. Передача реалій при перекладі.
24. Компресія при перекладі: причини та інструментарій.

Основи редагування перекладу.

25. Види редакторських правок.
26. Методика правки тексту.
27. Типи помилок у тексті.

Лінгвокраїнознавство основної мови

28. Britain: country and people.
29. British history: periods and essentials.
30. Identity in Britain: ethnic, geographical, class. Personal identity and sense of humour.
31. Political life in Great Britain (the style of democracy, the constitution, the style of politics, the party system).

Порівняльна стилістика

32. Порівняльний аналіз лексичних стилістичних прийомів в англійській та українській мовах.
33. Порівняльний аналіз синтаксичних стилістичних прийомів в англійській та українській мовах.
34. Порівняльний аналіз лексико-синтаксичних стилістичних прийомів в англійській та українській мовах.
35. Переклад метафори, метонімії, епітета.
36. Переклад порівняння.

Порівняльна граматика

37. Англійська та українська мови як дві різних типи мов. Порядок слів в англійському та українському реченнях.

38. Синтаксична та семантична структура речення в англійській та українській мовах.
39. Тема-рема-тичні відносини в англійській та українській мовах. Монорема та дирема.
40. Категорія модальності в англійській та українській мовах. Первинні та вторинні значення модальних слів.
41. Пасивний стан в англійській та українській мовах: лінгвістичний та перекладацький аспекти.
42. Герундій як категорія, відсутня в українській мові, та способи його передачі при перекладі.
43. Функції англійського інфінітиву та способи його перекладу українською мовою.
44. Англійський дієприкметник та його переклад українською мовою в залежності від функції.

Лексикологія

45. Lexical meaning of the word: change (extension, specialization, elevation, degradation) and transfer.
46. Polysemy. Homonymy.
47. Borrowed elements in English.

Історія мови

48. The Germanic group of languages.
49. Periods in the English language history and their general characteristics.
50. Historical development of the phonetic system. The first consonant shift. The Great Vowel Shift.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВКДПУ ім. В.Винниченка, 2013. 200с. <https://docplayer.net/73767245-O-m-bilous-navchalniy-posibnik-dlya-studentiv-perekladackih-viddilen.html>

2. Болдирева А.Є. Переклад каламбуру як засобу створення гумористичного ефекту: до постановки проблеми. Записки з романо-германської філології. Одеса: КП ОМД, 2016. Вип. 2 (37). С.11– 19.
3. Болдирева А.Є. Переклад авторських порівнянь в творах П.Г. Вудхауза. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики: зб. наук. праць / МОН, Київський національний університет імені Тараса Шевченка. К.: Логос. 2018. Вип. 32. С. 13 – 24.
4. Болдирева А.Є. Смісловий розвиток при перекладі. Записки з романо-германської філології. Одеса: КП ОМД, 2019. Вип. 2 (44). С. 93-102.
5. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця: Нова Книга, 2003. 160 с.
6. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. – Вінниця : Нова книга, 2003. 341 с.
7. Володіна Т.С., Рудківський О.П. Загальна теорія перекладу для першого (бакалаврського) рівня. Навч.-метод. посібник. К.: Вид.центр КНЛУ, 2017. 296с.
<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/182/Rudkivskyi.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
8. Гороть Є. І. Лексикологія сучасної англійської мови: Курс лекцій / Є.І. Гороть. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. держ.ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. 144 с.
9. Дубенко О.Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Практикум. Вінниця: Нова Книга, 2011. 328 с.
10. Євченко В.В. Історія англійської мови. Вінниця: Нова Книга, 2016. 408 с.
11. Єрмоменко С.В. Декомпресія тексту у процесі перекладу. Записки з романо-германської філології. 2016. Вип. 1 (36). Одеса: КП ОМД. С. 33 – 38.
12. Єрмоменко С.В. Компресія при перекладі з української мови на англійську. Записки з романо-германської філології. 2017. Вип. 2 (40). Одеса: КП ОМД. С. 23-28.
13. Жулавська О. О. Переклад: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. / Ольга Олександрівна Жулавська, Олена В'ячеславівна Назаренко, Сум. держ. ун-т. Суми : Сум. держ. ун-т, 2017. 132 с.
14. Записки Перекладацької Майстерні. Львів, 2001–2002. Т.І, ІІ, ІІІ.
15. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад. Львів: Вид-во Львівського ун-ту, 1989. 215 с.
16. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову: у 2-х частинах. Вид. ІІ. Київ - Кременчук, 1999.

17. Карабан В. І. Переклад з української мови на англійську. Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2013. 608 с.https://chtyvo.org.ua/authors/James_Mace/Pereklad_z_ukrainskoi_movy_na_anhliiskii_movu/
18. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську. Вінниця: Нова Книга, 2003. 608 с.
19. Кириллова М.Д. Вступ до перекладознавства. Методичні вказівки. Одеса, Букаєв Вадим Вікторович, 2022. 63 с.
20. КиякТ., НауменкоА., ОгуйО. Перекладознавство (німецько-український напрям) / Т.Кияк, А.Науменко, О.Огуй. Чернівці: Букрек, 2014. 640с.https://libcc.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1787400
21. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. К.: Юніверс, 2002. 280 с.
22. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2015. 448 с.<https://nk.in.ua/pdf/1530.pdf>
23. Левицький А. Е. Порівняльна граматики англійської та української мов. К.: Київський університет, 2008. 264 с.
24. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. / В. М. Манакін. К. : ВЦ «Академія», 2012. с. 239-255. (Серія «Альма-матер»).
25. Матузкова О. П. До питання про передачі одеських реалій в англійських художніх та документальних текстах / О. П. Матузкова, В. В. Погуляй // Записки з романо-германської філології. 2018. Вип. 2. С. 92-106. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zrgf_2018_2_13
26. Матузкова О.П. Лінгвокультура та переклад. Монографія. Одеса, Букаєв Вадим Вікторович, 2022. 224 с.
27. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилїстика української мови. Підручник. К: Вища школа, 2003. 462 с.
28. Мірам Г., Дайнеко В., Іванова С. Коучінг для усних перекладачів. Київ: Ніка-Центр. 2011. 228 с.
29. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови теорія і практика / А.Г. Ніколенко. Вінниця: Нова Книга, 2007. 528 с.
30. Сайтарли І. А. Культура міжособистісних стосунків. Київ : Академвидав, 2007. 240 с. Режим доступу: https://pidruchniki.com/12800528/kulturologiya/stili_komunikativnoyi_povedinki
31. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля К, 2006. 711 с.
32. Стріха М. Український переклад та перекладачі: між літературою і націєтворенням. Київ: Дух і літера. 2020. 520 с.

33. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологія сучасної української мови: Посібник для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів. Луганськ: Альма-матер, 2005. 400 с.
34. Чередниченко О. І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу (французька мова). К.: Либідь, 1995. 320 с.
35. Чередниченко О.І. Про мову і переклад / О.І. Чередниченко. К.: Либідь, 2007. 248 с.
36. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Пенькова І.О., Ярошук І.П. Переклад англomовної економічної літератури. Економіка США. Загальні принципи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 2-ге, допов. Вінниця: Нова книга, 2010. 270 с.
37. Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу як спеціальності: підручник для студентів вищих закладів освіти за спеціальністю «Переклад». Вінниця: Нова книга, 2013. 376 с.
38. Arnold I. English Stylistics. M.: Progress Publishing House, 1999. 327 p.
39. Vaugh, A.C. and T. Cable. A History of the English Language. Pearson, 2006. 440 p.
40. Bell R. Translation and Translating. Theory and Practice. London / New York: Longman, 1991. 298 p.
41. Bell R.T. Translation and translating. Longman, 1997. 300 p.
42. Duff A. Translation. – Oxford University Press, 1996. 160 p.
43. Genztler E. Contemporary Translation Theories. London and New York: Routledge, 1993. 220 p.
44. Jackson H. Words and their meaning / H. Jackson. NY: Longman, 2005. 279 p.
45. Korunets. I. Theory and Practice of Translation. Вінниця: Нова книга. 2010. 448 p.
46. Kukhareno V.A. A Book of Practice in Stylistics. Вінниця: Нова книга, 2000. 160 с.
47. Landers C. E. Literary translation. A Practical Guide. New York, Clevedon: Multilingual Matters, 2011. 214 p.
48. O’Driscoll J. Britain for learners of English. Oxford: Oxford University Press, 2009. 224p.
49. Newmark Peter. A Textbook of Translation. Longman, 2013. 292 p.
50. Nida Eugene A. Language Structure and Translation Essays. Selected Introduction by A. S. Dil. Stanford: Stanford University Press, 2010. 284 p.<https://archivebooks.online/download/4715293-nida-eugene-language-structure-and-translation-essays>